

OM KULTURARV

Att kunna ta upp en bok och känna igen sig i berättelsen är viktigt för att stärka den egna självkänslan. En bekräftelse på att ens egna erfarenheter räknas.

Det kan vara ett äventyr att närma sig sitt språk i skrift och kunna utveckla den egna förståelsen för vad en tornedalsk kultur innebär för en själv.

- Met Nuoret

* * *

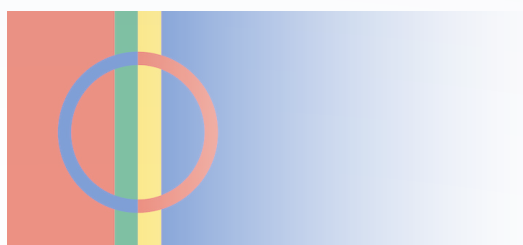
Att veta var jag kommer ifrån är att veta vem jag är.

Att genom kulturen få spegla mig, få höra berättelserna, bli gripen och tagen, upprymd och lycklig, att få känna mitt sammanhang, tillhöra min egen historia, och få berätta och gestalta den.

Genom kulturarvet skapas den levande, utvecklande och stärkande kulturen. Kulturen och språket som säger oss vem vi är. Kulturen och språket som alltid funnits hos oss, runt oss, i oss. Kulturen som alltid utvecklas, som får oss att slå rot, som ger oss mening, lugn, gemenskap och växtkraft.

Vi, det är vi, tornedalingar, kväner, lantalaiset, alla som känner samhörighet med det meänkielitalande folket. Det är vi som skapat och skapar denna kultur, lever den och utvecklar och stärker den. Det är vi, som tillsammans med alla andra, stakar ut vägen in i framtiden.

- Daniel Särkijärvi, vice ordförande i Svenska Tornedalingars Riksförbund

OM KULTURARV

Utan urfolks och nationella minoriteters berättelser är bilden av Sveriges kulturarv bara halv.

Inom det samiska kulturarvet hör allt ihop: marker, släkt, språk, namn, jojk, berättelser och duodji. Utan det ena faller det andra. Orden *muitit*, att minnas och *muitalus*, att berätta har samma ursprung i samiskan. Jojk är minneskonst, identitetsbärare, livsråd, samhällsbyggande och motståndshandling i ett.

Johan Turi skriver i sin bok *Muitalus sámiid birra / En bok om samernas liv* (1910) att jojken är en konst att minnas andra människor: Somlig minnas i hat och minnas i kärlek, och andra minnas i sorg. Och dessa sånger begagnas också om vissa trakter och om djur, om vargen och renen och vildrenen.

Alla människor behöver sin egen berättelse för att finnas till.

- Elin-Anna Labba och Lea Simma, *Tjállegoahte* (Författarcentrum Sápmi)

* * *

Med det samiska kulturarvet menas det samiska folkets kultur och historia i en geografisk kontext. Kulturarvet återspeglar en svunnen tid samtidigt som det är basen för ett tanke-system och dagens levande samiska kultur.

Definitionen på kulturarv inkluderar både det materiella och det immateriella kulturarvet. Det kan vara lämningar i naturen eller ett sätt att tänka eller göra saker på. Men kulturarv är inte bara lämningar i naturen. Det är också berättarkonst, traditionell musik, traditionell kunskap, religiösa och filosofiska system, traditioner, idéer och värden.

OM KULTURARV

Det är viktigt att synliggöra nationella minoriteters och urfolks kultur och kulturarv eftersom det är en stor del av Sveriges gemensamma kulturarv. Utan historisk kunskap är det svårare att förstå sin samtid. Idag finns det en stor okunskap om nationella minoriteter. Det beror på att minoriteter inte syns och har låg status. Dessutom är det många unga sverigefinnar som inte har fått lära sig finska.

Språket är en viktig nyckel till gemenskap, historia och kultur. Språket bör revitaliseras, vårdas och bevaras.

Språk är makt över sin egen berättelse och en mänsklig rättighet.

- Ella Turta, Förbundsordförande i Sverigefinska ungdomsförbundet

* * *

Sverigefinnarnas kulturarv är en naturlig del av det svenska samhället. Det är viktigt att finskans långa historia i Sverige erkänns och medvetandegörs.

Samtidigt hör vi alla till en majoritet och minoritet. Skillnaden är enbart en fråga om perspektiv.

Kulturarv är smak och dofter, ljud och ljus, känslor och ord - alla är mina egna. Jag kan säga mamma och pappa på många olika språk, men ingen kan jämföras med äiti ja isä! Finskan är hjärtats språk: viktig och kär.

- Martti Paananen, Ordförande i Sverigefinländarnas delegation